

Vragen bij Hfst 6, t/m 6.1.3

1. Inkopper: wanneer is 't een spil c.q. een as?
2. Welke molen heeft geen koningspil?
3. Noem 3 bijzondere assen/spillen (dus niet de rechttoe/rechtaan houten dingen).
4. Welke as heeft een pothok en waarom?
5. Welk risico heeft een gietijzeren bovenas?
6. Hoe is het gewicht bij een bovenas verdeeld, waarom, en wat is daarom voor de zekerheid nodig?
7. Welke typen lageringen ken je bij assen/spillen? Noem minstens 3.
8. Welk smeermiddel gebruik je waar? Alleen bij assen/spillen noemen.

Antwoorden op vragen bij Hfst 6, t/m 6.1.3

1. Inkopper: wanneer is 't een spil c.q. een as?
 - a. Spil met een 's' van staand
 - b. As met een 'a' van liggen

2. Welke molen heeft geen koningspil?

(Let op! 1 's'. Het is niet des konings spil, maar de hoofdspil. Een land heeft ook maar 1 koning)

 - a. Standerd
 - b. Paltrok
 - c. Tjasker (bok, c.q. paal)

3. Noem 3 bijzondere assen/spillen (dus niet de rechttoe/rechtaan houten dingen).
 - a. Let op! Vijzelas i.p.v. balk.
 - b. Wentelas (erg dik en heeft spaken; spaken duwen vuisten van heien omhoog)
 - c. Krukas (heeft 3 slagen van 120 graden)

4. Welke as heeft een pothok en waarom?
 - a. Houten bovenas. Om inwateren tegen te gaan.

Tegenwoordig hebben we een waterhol, evt. met zinken plaat om het lekwater er in 'te sturen'.

5. Welk risico heeft een gietijzeren bovenas?
 - a. Gietijzer is broos en bij straf vangen, zeker met of vlak na koude temperaturen, is de kans op breken groter.

6. Hoe is het gewicht bij een bovenas verdeeld, waarom, en wat is daarom voor de zekerheid nodig?
 - a. Hals 80%; pen 20%. Oorzaak is wiekenkruis en (deels) het bovenwiel.
 - b. De springbeugel voorkomt het dompen (bij straf vangen of wind van achteren)

7. Welke lageringen ken je bij assen/spillen? Noem minstens 3.

- a. Halslager; met halssteen (arduin). Bij bovenas, vijzelas, wentelas.
Evt. ook pokhout of (giet)ijzer met lichtmetalen voering.
- b. Penlager, bovenas; ook arduin en evt. pokhout of tegelsteen, of gesloten kogellager.
- c. Tap; bovenlager van koningspil, maalspil. Evt. met neuten of kogellager.
- d. Taats; onderlager van een spil, lagert in taatspot.
- e. Walpen; onderlager van vijzelas (zit vast in de zgn. onderkroon)
- f. Krukpollen; krukaslagering. Houten lagerblokken met metaalhouten.
- g. Lagerstenen; bij de wentelas. 2 stuks, met een penlager (endknots) als aslager in een stijl (deze voorkomt scheef- of wegduwen door wentelwiel, dat nogal wat kracht zet)

8. Welk smeermiddel gebruik je waar? Alleen bij assen/spillen noemen.

- a. Reuzel of iets dergelijks (bijv. zuurvrij frituurvet); bij stenen lagers.
 - b. Raapolie; bij stalen/ijzeren lagers. Dus taatspotten. (koningspil, bolspil)
 - c. Transmissieolie; zie b.
 - d. Eventueel zonnebloemolie in taatspot.
-
- Geen groene of gele zeep gebruiken op hout!! Tast nerf aan, de boel wordt week en geeft extra slijtage, dus schade. Na lange duur zit de boel muurvast.
 - Vervelend bij raap- en zonnebloemolie: er komt een korst op. Droogt dus langzaam in...